

I tråd med sin "tradisjon" fra tiden etter første verdens krig, ivret Aall sterkt for også etter okkupasjonen av Norge å opprette en kommisjon til undersøkelse av "hvorfor vår nøytralitet gikk tapt "

I det følgende vil jeg la Aall selv forklare hvorfor og hvordan denne kommisjon ble opprettet, og hvilke som ble dens resultater.

Begivenhetene høsten 1939 overbeviste meg om, at Vestmaktene vilde forsøke å trekke Norge inn i krigen Midten av mars 1940 henvendte jeg meg til kirgsministeriet i Berlin og fremholdt at Tyskland vilde gjøre en dårskap ved å forsøke å besette Norge, noget Vestmaktene søkte å provosere Tyskland til å gjøre, og at Norge vilde forsvare sin nøytralitet mot ethvert forsøk på å okkupere det. 28. mars 1940 overleverte jeg et O.M. med samme innhold til ministeriet. Kommen til Norge 20. april fremholdt jeg 25. april for Quisling, at han ikke var det rette til å stå som Norges leder under situasjonen og burde tre tilbake fra ledelsen av bevegelsen N.S. At det måtte bli Stortinget som nu representerte all politisk avgjørelse i staten, eventuelt presidentene, hvis Stortinget ikke kunde samles. Jeg fremholdt dernest, at det burde dannes en kommisjon til å undersøke følgende tre spørsmål :

- 1.) om det norske folk hadde villet være nøytralt under stormaktenes krig,
- 2.) om dets Statsmakter hadde erklært å ville oprettholde Norges nøytralitet efter folkets vilje.
- 3.) om disse Statsmakter også hadde forholdt seg overensstemmende med sin erklæring.

Kommisjonen blev dannet, men det viste seg, Reichskommissar nektet kommisjonen adgang til å tre i virksomhet. - Jeg søkte R.K.s juridiske representanter og gjorde opmerksom på, at det gjaldt et intern norsk anliggende, det vedkom ikke Tyskland. Jeg henviste til at Tyskland selv i 1919 foretok en tilsvarende undersøkelse av den første Verdenskrig uten at ententen motsatte seg det.